

Meie Leht

Nr. 2 (2) 9. detsember 2003

On aeg endast märku anda

Eesti maaraamatukoguhoidjad kohtusid Võrus

30. oktoobril, kui Võrus kultuurimaja “Kannel” saalis peeti kolmandat maaraamatukoguhoidjate päeva, tõdeti kõigis ettekannetes ja sõnavõttudes, et kõige vahetumalt kogeb uueneva raamatukogutöö mitmepalgelisust oma nahal just maaraamatukoguhoidja.

“Mitmepalgeline raamatukogu” – nõnda kõlas tänavuste raamatukogupäevade juhtmõte. Ülemaalse ettevõtmise lõppakord anti Võrus, kuhu kogunesid mõttealgutele maaraamatukoguhoidjad kõikjalt Eestist. Kolleegide seas pidas aru ja vahetas kogemusi ka bussitäis maaraamatukoguhoidjaid Tartumaalt.

Esimese visandi raamatukogutöö mitmekülgisusest maal suutis joonistada oma naxis tervituskõnes Võru maavalitsuse kultuuri – ja haridusosakonna esindaja **Peeter Laurson**. Tema sõnutsi hakkab maaraamatukoguhoidja tööpäev tihti ahjukütmisega, jätkub laenutamise ja nõuandmisega ning saab otsa koristamisega.

Ka Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu esinase **Krista Talvi** ettekanne keskendus sellele, kui mitmetahuline on töö maaraamatukogus. Tema sõnutsi on Eestis juba palju külasid, kus koolide ja rahvamajade sulgemise järel on raamatukogud viimasteks kultuuri- ja hariduse templiteks. Raamatukogude tegevusmissioon on seega tublisti laienenud.

Kultuuriministeriumis raamatukogundust kureeriv nõunik **Meeli Veskus** soovitas, et raamatukoguhoidjad peaksid endast rohkem märku andma nii tööandjatele kui ühiskonnale. Meeli Veskuase hinnangul on praegu raamatukogunduses kõige suuremaks probleemiks palgad, eriti maal. Kui 1990ndate aastate algul olid raamatukoguhoidjate palgad võrreldavad näiteks õpetajate ja isegi vallavalitsuse ametnike töötasudega, siis nüüd on vahe paraku juba kahe- või kolmekordne. Täheleandav on seegi, et palgad on maakonniti väga erinevad.

“Raamatukogutööst on paraku näha vaid jäämäe pealmine osa,” nentis Meeli Veskus ning pani raamatukoguhoidjatele südamele, et nad rohkem oma tööd tutvustaksid nii valdade juhtidele kui üldsusele.

Raamatukoguhoidjate Ühingu komplekteerimise töörühma esindaja, Võrumaa keskraamatukogu töötaja **Ere Raag** võttis jutuks raamatukogude probleemid uue kirjasõna soetamisel. Statistiline analüüs kinnitab, et maaraamatukogud on alarahastatud ega suuda täita raamatufondi moodustamisel rahvaraamatukogudele esitatavaid nõudeid. Suur osa ilu- ja teabekirjandusest ei jõua rahanappusel väikeraamatukogudesse. Hädasti oleks vaja riigieelarvelist toetusprogrammi.

“Raamatukoguhoidja on nagu orav rattas – pidevas liikumises,” iseloomustas Ere Raag oma kolleegide igapäevatööd. “Vaatamata sellele on meie pensionikoefitsient vaid 0,5.”

“Mitmepalgelise raamatukogu hoidja töö vajab korralikumat palka,” nentis Ere Raag. “Maa soolana jagame teadmisi, pipraterana lisame elule värtsi, terava okkana peame endast teada andma. Olge vaprad!”

Kultuuriminister **Urmas Paet** kirjeldas oma sõnavõttus raamatukogusid sotsiaalse sidususe loojatena maal. “Raamatukogu ei ole enam kaugelki vaid raamatute laenutamise ja lehtede lugemise paik.”

“Minu lootus on, et kohalikud omavalitsused oskavad väärtustada tunnetada selle inimese rolli, kes on tihti ainus kultuurikandja selles paikkonnas,” arvas minister. “On omavalitsusi, kus on loodud häid tingimusi oma töötajatele. Kuid on ka teistsugust lähenemist. Aga ega keegi ei taha jääda mustaks lambaks, üks areng toimub ja tendentsid on nähtavad.”

Eredaid mõtteid oli teisteski maaraamatukoguhoidjate päeva sõnavõttudes.

Toivo Ärtis

Sügissümfoonias...

*Sügissümfoonias tantsivad lehed,
samethäälselt laulavad tuulemehed,
puud sügisballil teevad reneransi,
keegi kodus nostalgiliselt laob
pasjanssi ...*

*Hea, et on optimist mu intuitsiooni
meloodia,
et ta pole kaaslaseks mitte
sarkastiline paroodia,
seepärast ahastades ma ei vala
suveleina nuttu,
vaid Kuldse Sügisega ajan
mõistukeeles juttu.*

*Jah! Loodusele tuleb ikka hüüda:
“Bis!”
Mis sest, et vahel hinges kõlab üpris
nukker viis ...
Usun, kui öeldakse: “Vanaduse võti
on hingenoorus
ja seda igaüks on suuteline
arendama oma loomuses.”*

Siiri Ušakova

Helga ja Enn Nõu külaskäik Kõrvekülla

Kirjanikepaari esinemine oli lummas, pidevalt teineteiselt sõnajärge ja mõtet ülevõttev

Sündmus

Kolmapäeval, 5. novembril külastas kirjanikepaar Helga ja Enn Nõu Kõrvekülla raamatukogu.

Helga ja Enn Nõu kohtusid Tartumaa raamatukoguhoidjate ja Kõrvekülla põhikooli raamatuhuvilistega ning Helga Nõu avas oma kunstinäituse, mis sisaldab maale ja väikesi kujundatud kiviskulptuure.

Helga Nõu (aastani 1957 Raukas) sündis 22. septembril 1934 Tartus, elas Tallinnas aastatel 1936- 41. Alates 1942 aastast elab ta Rootsis, kus õppis pedagoogiks ja töötas aastaid sellel erialal. Helga Nõult on alates aastast 1950 ilmunud lühiproosat, luulet, artikleid, arvustusi, tõlkeid, joonistusi eesti perioodikas ja koguteostes, samuti ka rootsi keeles. Esikromaan „Kass sööb rohtu“ ilmus 1965. aastal Lundis. Täna on lisandunud mitmeid romaane nagu „Tiiger, tiiger“, „Paha poiss“, „Pea suu“, „Inimvaresed“, „Hundi silmas“, laste- ja noorsooraamatuid „Ruu-duline röövel“, „Oi-oi-oi, mis juhtus?“, „Pea suu!“, „Tõmba uttu“, „Kuues sõrm“, novellikogu „Kord kolmapäeval“ ja näidend „Põgenejad“.

Helga Nõu on tegelenud akvarelli ja õlimaaliga, esinenud mitmetel kunstinäi-

KÜLAS KÕRVEKÜLLAS: Enn ja Helga Nõu oskavad huvipakkuvalt esineda.

tustel Rootsis. Eestis on tema kunstiloomingut näha olnud mitmetes keskraamatukogudes.

Kõrvekülla raamatukogus on näitus avatud aasta lõpuni, järgmisel aastal avatakse Helga Nõu näitus juba Võrumaa Keskraamatukogus.

Enn Nõu sündis 2. oktoobril 1933 Tallinnas, emigreerus 1941. aastal Rootsi, õppis arstiteadust, tegutses arstina, ülemarstina, kopsukliiniku abijuhatajana ja

kopsuhaiguste dotsendina Upsala Ülikoolis, oli Rootsi Riikliku Kultuurinõukogu käsikirjade hindaja eesti kirjanduse alal, toimetas bülletääni „Raimla Side“, oli ajalehe „Teataja“ ja ajakirja „Mana“ kolleegiumis.

Kirjanduslikku tegevust alustas aastal 1945, avaldas lühijutte, luulet, proosat, artikleid. Enn Nõu sulest on ilmunud poliitiline romaan „Pidulik marss“, romaani-dilooogia „Lõigatud tiibadega“ ja „Pärusmaks“, romaanid „Nelikümmend viis“, „Koeratapja“, „Presidendi kojutulek“, novellikogu „Vastuvett“.

Kirjanikepaari esinemine oli väga huvitava ülesehitusega, pidevalt teineteiselt sõnajärge ja mõtet ülevõttev. Kohtumisest osavõtjad said teada mõndagi huvitavat kirjanike elust, loometeest, nende tööskupidamistest ja suhtumisest tänasesse Eestisse.

Täname kirjanikke huvitava kohtumise ja Kõrvekülla raamatukogule kingitud oma teoste „Hundi silmas“, „Tõmba uttu!“, „Koeratapja“, „Vastuhakk“, „Pidulik marss“, „Lõigatud tiibadega“ ja „Nelikümmend viis“ eest.

Uued kohtumised Helga ja Enn Nõuga saavad teoks märtsikuus Ilmatsalu, Nõo ja Ulila raamatukogudes.

Hele Ellermaa,

Kõrvekülla raamatukogu direktor

Tartumaa raamatukoguhoidjad Eestit esindamas

Maanaistest raamatukogutöötajad koostöökonverentsil Lätimaal Jelgavas

Külaskäik

Jelgavas toimunud Balti riikide maanaiste ühenduste konverentsil esindas Eestit Tartu Maanaiste Liidu delegatsioon, mille koosseisu kuulus 7 naisorganisatsioonidega seotud raamatukogutöötajat.

Tartu Maanaiste Liidul käis kevadel külas Läti maanaiste delegatsioon. Siis sai ka läbi arutatud ja maha pandud plaan, et kolme Balti riiki peaksid tegema tihedamat koostööd. Oleme ju otsinud endile koostööpartnereid siit ja sealt, aga Läti ja Leedu oleme unustanud. Samas seob meid ühine minevik ja enam-vähem sama majanduslik olukord.

Mõte saigi teoks ja nii toimus 10. oktoobril Jelgavas kolme Balti riigi maanaiste ühenduste konverents. Eestit esindas konverentsil Tartu Maanaiste Liidu

40-liikmeline delegatsioon, mille koosseisu oli 7 naisorganisatsioonidega seotud raamatukogutöötajat: Hele Ellermaa, Anne Freienthal, Malle Kortspärn, Mall Kõpp, Gerda Lugas ja Viive Vink.

Konverentsil esines Läti põllumajandusminister M. Roze ja Jelgava linnapea A. Ravins. Sõna said ka delegatsioonide esindajad, kes rääkisid oma ettevõtmistest ja probleemidest. Teisel päeval toimusid arutelud töörühmades: koostöö kohalike omavalitsustega, täiskasvanute elukestev õpe ja omaalgatuse kujundamine maal.

Tuleb tõdeda, et probleemid on meil väga sarnased. Samas on Eesti naisorganisatsioonid suutnud oma vajalikkust tõestada ja erilisi probleeme kohalike omavalitsustega meil ei ole. Lõunanaabritel on veel kahjuks vastupidi.

Õhtuseks meelelahutuseks pakkusid lätlased kohalikku kultuuri. Samuti oli püsavalt aega uute tutvavate leidmiseks. Vahetati nii kogemusi kui ka aadresse.

Konverentsi lõpus kirjutati alla koostööleping, mis peaks olema aluseks edaspidistele ühisprojektidele. Järgmine konverents toimub 2004. aastal Leedus.

Lõpetuseks kostis ühislaul ning maiustamiseks pakuti hiiglaslikku torti.

Meie külastasime koduteel imekaunist Rundale lossi. Soovitan seda teha kõigil, kes Läti satuvad. Lossi restaureerimine on küll veel pooleli, aga ka praegu on seal, mida vaadata.

Rannu Maanaiste Seltsi esinaine

Viive Vink

Hinnanguid „Meie Lehele“ avanumbrile

KIITUS tõesti, tõesti kõigile tegijatele ja mõtte algatajaile, kena on välja tulnud.

Laine Meos

Luunja raamatukogu tähtis päev

Raamatukogu sai 95. tegevusaastal avara ja stiilse “kodu” kultuurimaja naabruses

Sündmus

Luunja raamatukogu uued ruumid avati 19. novembril.

Raamatukogu uus asukoht on kultuurimaja juurdeehitises, vanast “kodust” mõnesaja meetri kaugusel.

Raamatukogumajal on 3 korrust. Põhikorrusel asub laenutussaal, selle kõrval viie arvutiga internetigalerii. Ülakorrusel asuvad lasteraamatute tuba ja lugemissaal ning allkorrusel hetkel veel sisustamata kaminaruum.

Ruumi on raamatukogus 5 korda rohkem: endise 46 ruutmeetri asemel on nüüd ruutmeetreid 250. Põhikorruse laenutussaali teevad omapäraseks keset ruumi asuvad neli kandeposti ning laaken.

Raamatukogu uute ruumide ettevalmistustööd algasid juba 2 aastat tagasi. Kõigepealt otsustati, et tühjana seisev maja saab renoveeritud raamatukogu tarbeks. Seejärel tehti sise- ja välisremont, korraldati ruumide sisustamine ja viimaks ka raamatute kolimine.

Omavalitsusel kulus raamatukogu remondiks 397 480 krooni ning mööbli ja

ILUS KINGITUS: Luunja raamatukogu kolis 95. tegevusaastal uude kodusse, raamatukoguhoidja Kairit Alverit õnnitleb sel puhul vallavanem Aare Songe.

muu tööks vajaliku tarbeks veel 115 000 krooni. Sisustamist toetas ka Kultuuriministeerium 30 000 krooniga.

Uued ruumid valmisid raamatukogu 95. aastapäevaks, ilusamat kingitust ei saagi raamatukogu enesele soovida.

Omaltpoolt tänan kõiki kaasaaitajaid ning mõttekaaslasi, kes olid osalised selles suures ettevõtmises.

Kairit Alver,
Luunja raamatukogu juhataja

Sangla raamatukogu sai juubeliks värske näo

1913. aastal asutas külakooli õpetaja Eduard Kärp Tamme Rahvaraamatukogu Seltsi

Tähtpäev

Sangla Raamatukogu - 90

1913. aastal asutas külakooli õpetaja Eduard Kärp Tamme Rahvaraamatukogu Seltsi. Asupaigaks sai Tamme koolimaja.

Raamatute ostmiseks korraldas selts vabaõhuetendusi laulu ja tantsuga. Käidi mitmel pool Mulgimaal pidusid korraldamas. 1920.aastaks oli raamatukogus 220 köidet.

Aastal 1931 viidi raamatukogu üle Suure-Rakke külasse Jaaniansu tallu, kus peremees August Punnikson hakkas raamatute hooldajaks. 1939-1940.aasta raamatukogu aruandest selgub, et raamatuid oli tolleks ajaks 840, lugejaid 79.

Pärast sõda alustas raamatukogu tööd 1944.aastal juba Tamme külaraamatukoguna. Laenutama hakkas Helgi Kruusmaa. Mõnda aega töötas laenutajana ka Helju Mägi ning alates 1950.a. asus tööle

Elmar Pede, kes organiseeris 1952.a. kolm rändkogu: Emajõe ja Ranna kolhoosis ja Sangla sovhoosis.

1960.aastal alustas raamatukoguhoidjana tööd Linda Lichtfeldt, kes töötas kuni pensionile minekuni 1966.a. Siis koliti raamatukogu Kruusamäele, kus lugejaid teenindas Lydia Raave kuni 1977. aastani.

Tamme koolimajja koliti tagasi 1978. aastal ning nimetati ümber Sangla raamatukoguks. Sellest ajast olen olnud mina juhatajaks.

Täna on päevaks on raamatukogudele juurde tulnud väga palju muid kohustusi peale kirjanduse laenutamise. Suurima muutuse tõi raamatukogu tegevusse 2001.a. arvuti koos internetiga. Nüüd on kõigil soovijail võimalik kasutada internetiteenuseid.

Sangla raamatukogu sai oma juubeliks uue põranda ning värske väljanägemise. Aitäh Rannu Vallavalitsusele! Loodan, et järgmisel aastal õnnestub saada ka uued riulid. Unistuseks on veel ka teine arvuti, et saaks oma igapäevatöö üle viia arvu-

tise ja kasutada raamatukoguprogrammi URRAM kõiki võimalusi.

Juubelit tähistati 26. novembril väikese peoõhtuga, kus esines Jüri Lumiste „Vanemuisest“. Üritus sai teoks tänu Rannu vallavalitsuse ja Eesti Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupp toetusele.

Kohtumiseni Sangla raamatukogus!

Marika Soots,
raamatukogu juhataja

Hinnanguid “Meie Lehele” avanumbrile

Tere, Hele!

Sa oled lihtsalt vaimustav – selline üllatus raamatukogupäevadeks!

Tublid olete – tartumaalased! Tunnen siin ära Aasa Sule ja Siiri sõna - seadmisoskust!

Vaimustav!!!!!!!!!!!!!!!

Ere Raag Võrust

Aeg Su ümber ja aeg Sinus endas...

Kodukandi rahvas tänas Linda Pajurit 37 aastat kestnud raamatukoguhoidmise eest

TÄNU JA KIRJAD: 37 aastat Teedla rahvast raamatukoguhoidjana teeninud Linda Pajur pälvis maavanema, Rõngu valla ja Tartumaa keskraamatukogu tunnustuse.

Raamatukogu aga muutus üha mitme-palgelisemaks ja Lindagi läks ajaga kaasa, hakates kasutama arvutit.

Kui sügava jälje jätab endast inimene, kes ühes asutuses on töötanud järjepanu 37 aastat, seda teavad tema kolleegid ja tema kõrval olnud inimesed. Siis aga ühel hetkel saab andmise-aeg täis, et on aeg kuuluda vaid ise-endale. Ja nii me seisime siis seal Teedla raamatukogus sel teiste jaoks nii tavalisel novembrikuu päeval, et tänada Linda Pajurit tehtu eest ja öelda siiralt: igas päevas on alati millegi ootus, on oma mõte.

Rõngu vallavanem Reno Laidre andis üle Tartu maavanema, Rõngu valla ja Tartumaa keskraamatukogu tänukirjad. Oli lilli, oli inimlikku soovust, natuke nostalgiatki ...

*Teedla, Teedla, siin
elab su süda ...
riulite, raamatulehtede vahel,
ümara plekkahju tulesuus ...
tuttavate sammude kajast ja
kohe, kohe avanevas
raamatukogu ukstes ...*

Linda omakorda tänas meid kõiki temale nii iseloomulikul moel ja viisil.

Linda! Meenutusteks ja mälestuseks oma tööaastatest võta kaasa see ilusam ning kauneim – AEG.

Laine Meos

Elutöö

Iga inimese elus on ajajärk, kus saavutuste periood muutub meenutuste perioodiks.

Kultuur ja raamatukogu on see alus-pinnas, millel pikka-pikka aega kasvas

Linda elu- ja ajapuu. Juurtest ladvani on siia mahtunud mõndagi. On olnud aegu, kus õues ja raamatukogus kilkasid oma, Teedla kooli õpilased, pargis, mesipuude ümber sumisesid mesilinnud, taamal mängegi palli, töö kartulikombainil andis lisateenistust. Küla ja tema raamatukogu elas oma tegusat elu.

Hingedeaja mõtiskluste õhtu Järveljal

Meeksi valla raamatukogude lugejad kohtusid kirjanduslikul koosviibimisel

Koostöö

*Hingedekuus laskub maadligi taevas,
küütjas ja külm...nimetus vaevast
tuuleteedel luilutab igatsus;
Lumega lastitud pilvedelaevas
sõuab november süngsinises taevas,
saatjaks hingelindude kigatsus.*

Nende Virve Osila luuleridadega algas Järvelja jahilossis "Hingedeaja mõtiskluste õhtu". Pikemalt vestles hingedeaja teemal Võnnu koguduse õpetaja Urmas

Paju. Ta arutles selle üle, miks on vaja mõelda esivanematele, nende töödele, tegemistele ja kommetele ning kuidas seda teha.

Urmas Paju sõnum oli, et minevikuta poleks meil tulevikku. Ta rõhutas ka, et meie hulgast lahkunuile peaksime mõtlema rõõmsalt, mitte mingil juhul masendusse langema. Kadunukesed võiksid olla hingedeajal lihtsalt rohkem meie mõtetes.

Muusikalisi hetki pakkus mõtiskluste õhtul 4-liikmeline ansambel Tartust. Lauldi loodusest ja inimese mõtetest, ette kantud vaimuliku sisuga laule. Laulude vahele põimused Betti Alveri hingeluule-

tused. Esitajateks Mehikoorma Põhikooli õpilased Liisa ja Kadi ning Meeksi raamatukogu juhataja Tiit.

Mõtiskluste õhtu toimuski Järvelja, Meeksi ja Meerapalu raamatukogude koostööna. Meeksi valla raamatukogude lugejad on ka varem kokku tulnud Järveljale, kus Jahilossi hubane saal sobib kirjanduslikeks koosviibimisteks suurepäraselt.

Rahulikku hingedeaja jätku.

Ene Runtel,

Järvelja raamatukogu juhataja

Hinnanguid "Meie Lehele" avanumbrile

Hele,
see oli rõõmus üllatus ja tore üllitis!
Soovime koostajatele edu ja järjekindlust!

Linda Kask ja Reet Olevsoo ERÜ büroost

Lugupeetud Meie Lehe tegijad!

Aitäh, et suutsite sombusesse sügisesse tuua vapustava värvilaigu!

Tore, et saite sellega hakkama just täna, eesti raamatu päeval. Jõudu ja jaksu teile (ning meile kõigile)!

Ene Runtel

On's meil aega märgata lähedaste hingevalu?

Mõttehetked

Hingedepäeval ootas Vara raamatukogusse tulijaid ees kohvilaud küünlavalgel.

Meie esiisadele ja esiemadele oli hingedepäev kindlasti oluline tähtpäev, mil algas hingedeae. Kuid kas ka tänapäeval omab see päev, 2.november, mingit tähendust inimese aastaringis?

Arvame, et "jah". Kindlasti on inimesi, kes veedavad vaikset õhtupoolikut küünlavalgel ja mõtlevad meie seast lahkunutele, kuid kindlasti ka neile, kes meid veel ümbritsevad.

Meie jaoks, kes me hingedepäeval Vara raamatukokku kogunesime, et avada Kallaste raamatukogu loovusringi kollaažtööde näitus "Hingeliselt" ja võtta osa vestlusringist Tartu Naistekliiniku hingehoidja Naatan Haameriga, oli see päev eriline.

Näitustööd olid valminud Ave Alavainu luulele mõeldes. Neid oli varem ka Tartu keskraamatukogus ja Koosa raamatukogus esitletud. Iga üritusel osaleja

sai kuulda selgitusi luuletuste valikust ja kunstiteoste loominguilistest teostustest.

Ettelugemiseks oli valitud luuletus valust ... Hingevalust?!

*"Oma väikesest valust sa karjusid,
nii et kõmises ilmaruum,
ja alles siis, kui sa vaikisid,
me mõistsime – valu on suur."*

Jah, tõepoolest! Iga inimese valulävi on erinev. Kui palju me märkame oma igapäevases tormamisrutus kõrvalolija valu? On's meil aega märgata lähedaste hingevalu? Kui tihti tunnistab inimene endale: "Jäin hiljaks! Ei jõudnud!" Aga hingevalu on üks piinavamaid valusid!

Hingedepäev ongi enesesse vaatamise päev. See on päev, mis toob esile maailmas ainukese tõelise väärtuse – ELU. Selle kõige haprama ja kaduvama asja. See on päev, mil ollakse üksi, kuid oodatakse külalisi. Külalisi, keda ei pruugi füüsilise keha näol enam ammu olemas olla, külalisi, kellega on sügavam suhe kui vaid sõnad ja puudutused.

Naatan Haamer rääkis kõigepealt oma tööst ja harrastustest, seejärel palus

esitada küsimusi vestlusteemadeks. Kõige rohkem valutati ikka südant teemadel "Kuidas iseendaga üksinduses toime tulla?", "Kas tuleb ikka alati rasket haiget teavitada tema kustuma hakanud eluküünlast?", "Kuidas seletada lapsele lähedase inimese kaotust/surma?"

Naatan Haamer on niisugune ainulaadne vestleja, kelle juttu, kelle sõnumit ümber jutustada pole võimalik! Tuleb iseendal kohal olla ja kuulata, veidi ehk isegi diskuteerida.

Raamatukogude kroonikatesse jääb vestlusringi meenutama ka üks ühisfoto.

Koduteele jäi meid saatma hingehoidja sõnumid:

**"Mitte ainult kuulata, mida räägitakse, vaid kuulata, mida antud jutuga õelda tahetakse, mis sõnumit edestatakse."*

**"Sõna jõud on suur!"*

**"Inimesel peab olema Unistus! Kui inimene unistab, siis inimene elab!"*

**Siiri Ušakova,
Olga Haljaste,
Sirje Leini**

Underi luulest Kreutzwaldi muinasjuttudeni

Kirjandusüritus

23.oktoobril toimus Koosa raamatukogus Fr. R. Kreutzwaldi aastale pühendatud üritus.

Külalisesinejateks olid Heiki-Rein Veromann ja Anne Maasik kavaga "Fr. R. Kreutzwaldi muinasjutud". Kuulajaiks oli Koosa lasteaia lapsed, kasvatajad, õpilased ja Kallaste raamathuvilised.

Algul avati Kallaste raamatukogu loovusringi kollaažnäitus "Rõõm ühest mõtlemapanevast pildist". Tööd olid valminud Marie Underi luulele mõeldes. Neid oli varem esitletud ka Kõrveküla raamatukogus ja Vara raamatukogus.

Kohalolijatel oli võimalus kuulata selgitusi luuleteemade valikutest, loominguilistest teostusrõõmudest ja -valudest. Räägiti andmis- ja jagamisrõõmust.

Üritusest osasaajail soovitati mõelda Andres Sau sõnadele: "... kui teil on peal suur äng, te ei taha midagi teha ega kedagi näha, kõik ümbritsev ajab teid närvi ja kõigele lisaks valutavad pea ja silmad, siis sundige ennast natuke ja keetke endale kas tass head teed või kanget kohvi. Avage mõni kapp, mida juba pikka aega koristanud ei ole. Tõstke sealt välja kõik asjad ja pange need kolme

MULJED: Fotohetk Marie Underi luulele pühendatud kollaažinäituse avamiselt Koosa raamatukogus

hunnikusse. Esimesse hunnikusse pange asjad, mis tuleb lihtsalt ära visata, teise, mida teil veel kindlasti vaja läheb ja kolmandasse need, mida ära visata on kahju, kuid mis teile juba ammu vajalikud pole olnud. Praht visake ära, vajalikud asjad pange kappi või riulile tagasi ja ülejäänud asjad pakkige ära, sest võite need ju lihtsalt ära kinkida. Pealegi võite

selle töö juures teha üllatavaid avastusi – avastada kinkimisrõõmu saladuse!"

Ettelugemiseks oli valitud luuletus "Puhastus", mis pani mõtlema ka hingepuhastusest. Kui tihti teeme me oma hingepuhastust? Kas üldse teeme?

Kandlehelide saatel alustas muinasjuttu-vestmist H.-R. Veromann. Käsitrummi ja kellukese helidega oli kaasesinejaks A. Maasik. Kõigepealt kuulati muinasjuttu "Võluvitsake". "Ussikuningas" pani lapsi aga kulme kortsutama ja hästi vaikselt istuma, sest see sisin, mis muinasjuttu-vestja huulilt kostus, oli üpris hirmuäratav. "Lopi ja Lapi" muinasjutt tõi aga naeratuse iga kuulaja näole. Peale muinasjuttu kuulamist ootas lapsi kringlija morsilaud.

Külalislahke raamatukogu kohvilauas vestlesid täiskasvanud külastajad aga vaadatud-kuulatud muinasjuttudest ja esinejate tulevikuplaanidest.

Lasteaia töötajad avaldasid arvamust, et seda muinasjutukava oleksid nad tahtnud kohe süvenenult ja rahulikult kuulata, praegu aga pidid nad lapsi vaikusse manitsema.

Lahkudes tekkis mõte-soov korraldada ka ise lähitulevikus üks omapärane muinasjuttu ettelugemistund/päev/.

Sirje Leini, Siiri Ušakova

Elva Linnaraamatukogu 80 tegevusaastat

Elva Haridusselts otsustas avada 1.oktoobril 1923. aastal oma raamatukogu

Juubelijutt

Elva on pisut vanem kui saja - aastane. Asula teke on vahetult seotud Tartu-Valga raudtee ehitamisega (1886 – 1889).

1905. aastal alustab tööd apteek.

1907. aastal luuakse Elva Tuletõrjijate Selts, kellest kujuneb kohaliku kultuurielu kujundaja ja suunaja pikaks ajaks.

1913. aastal hakatakse Elvas ka kooliharidust andma.

1922.aastal asutatakse Haridusselts, kellest saab Elva Raamatukogule alusepanija.

Elva rahvas on lugemishuviline olnud juba ammustest aegadest. Raamatukogu asutamine ja üleval pidamine ei läinud lihtsalt.

Einelaud kustutas elvalaste lugemisnälga

1920date aastate alguses kandis elvalaste lugemisvõimaluste eest kõige enam hoolt Elva Tuletõrjijate Selts, kes 1921. aasta 1. aprillil avas oma seltsimaja einelauda ruumides väikese lugemislaua, kus oli võimalik lugeda viit ajalehte: Postimees, Sotsiaaldemokraat, Vaba Maa, Kaja ja Rajalane. Edaspidi tellitakse ka ajakirju. Kuid lugemislauast on üksi vähe. 1921. aasta Postimees kirjutab: *Elva elanike vaimline külg näib maha jäävat. Seda saaks parandada raamatukogu, lugemisringi ja muusikaseltsi asutamise*ga.

1.detsembril 1922. aastal toimunud Haridusseltsi koosolekul on päevakorras ka raamatukogu avamise küsimus. Otsustatakse raamatukogu luua Haridusseltsi juurde ja raamatukogu avamise küsimustega hakkab tegelema Haridusseltsi esimees K. Martinson.

Raamatukogu alustas tegevust koolimajas

1.oktoobril 1923. aastal otsustatakse raamatukogu avamine. Raamatukogu asukohaks saab Elva Kõrgem Algkool ja juhatajaks Johannes Lang.

Kui alguses oli raamatukogu mõeldud vaid seltsi liikmetele kasutamiseks, siis 1924. aastal tehakse see kättesaadavaks kõigile elvalastele.

1925.aasta aruandest võime lugeda: raamatukogu asub algkoolis, tema kasutada on üks tuba suurusega 17,5 m², kogu

on avatud 2 korda nädalas, igal esmaspäeval ja reedel. Lugejaid on 83 ja kogu suuruseks on 120 raamatut.

Raamatukogu raamatukauplusesse

Mõne aasta pärast viiakse raamatud koolimajast üle Tammina raamatukauplusesse. Raamatukoguhoidja kohuseid asus täitma pr. Tammina. Selleks ajaks oli raamatuid kogus 327 ja lugejaid oli 224.

1933. aastal on raamatukogu asukohaks Kesk tn. 27, kus tema käsutuses on üks tuba ja kinnine kapp. Raamatukogu ülalpidajaks on nime poolest Elva Haridusselts, kuid tegelikult püsib ta vaid kohaliku omavalitsuse ja riigi toetusel. Avatud oli raamatukogu 6 korda nädalas. Korruga võis laenutada kaks raamatut ja tagasi pidi tooma hiljemalt kahe nädala jooksul. Tagatisraha suuruseks oli 2 krooni igalt lugejalt. Tagastamistähtaja ületamise eest võeti 2 senti kõite kohta. Selleks ajaks oli kogu suuruseks 605 raamatut, millest enamus olid eestikeelsed ja ilukirjandus.

1939. aastal otsustatakse raamatukogu juhataja ja –hoidja koht anda ühele inimesele, kelleks saab Helmi Hendrikson. 1940. aastal raamatukogu tegevus mõneks ajaks katkeb.

Kolimisteküllased aastad

1945. aastal saab juhatajaks Johanna Saar. Kogu suuruseks oli sel ajal umbes 1013 raamatut, mis komplekteeriti endistest raamatutest ja juurde saadi ka pere-meheta jäänud raamatuid. Raamatukogu asukohaks sai Tuletõrje tn.8. Samas majas asusid veel kultuurimaja, tuletõrjeühing ja kino. Raamatukogu kasutuses oli väike tuba teisel korrusel. Vahepeal kolib raamatukogu mõneks ajaks Kesk tn.8, kus tema käsutuses on kaks korterit.

Oma praegustesse ruumidesse Pikk tn. 2 kolitakse 1956. aastal.

Vahepealsetel aastatel töötasid juhatajatena Sergei Hunt, Laine Lainevool, Maimu Liplap, Alfred Kotta.

Raamatukogu muutub populaarseks kultuurikeskuseks

1959.aastal saab raamatukogu juhatajaks Aime Naanuri, kes töötas sellel kohal kuni 1977. aastani. Tema tööle tulekuga raamatukogu töö hoogustus. Lugemistuba oli elvalaste seas väga populaarne, sest siin toimus enamik huvitavaid üritusi. Kirjandusõhtute külalisteks olid tuntud

kirjanikud V. Gross, V.Lattik, R.Kaugver ja paljud teised.

Nääli Rebane asub juhatajana tööle 1977. aasta lõpus. Selleks ajaks on raamatukogu fond kasvanud 20000 eksemplarini, lugejaid on vähem kui 2000. Arvo Mälbergi ja Nääli Rebase eestvedamisel hakkab 1980. aastal tegutsema raamatuklubi „Arbi“.

Lähitulevik toob raamatukogule uued ruumid

Tänaseks on raamatukogu lugejate arv kasvanud üle 1500, fondi suuruseks on 29000 eksemplari, aastas külastab raamatukogu üle 21000 inimese.

28. oktoobril tähistas raamatukogu oma 80 sünnipäeva. Arvatavasti viimast korda vanas majas. Ootame pikisilmi uusi ruume, mis on praegu projekteerimisejärgus. Esialgsete kavade kohaselt peaks raamatukogu valmima 2004. aasta lõpu poole. “Oleks raamatukogu asutatud aasta hiljem, saaksime raamatukogu sünnipäeva tähistada uues kaasaegses raamatukogus” ütles Elva Linna Urmast Kruuse oma õnnitluskõnes.

Õnnitlejate hulgas olid kolleegid ümberkaudsete valdade raamatukogudest ja kaugemalt, Tartumaa Muuseum, Elva Linnavolikogu, Huvikeskus “Sinilind” ja teised head inimesed, kellega raamatukogu on seotud.

Aitäh kõigile heade õnnesoovide ja kaunite kingituste eest.

Imbi Härson,

Elva Linnaraamatukogu juhataja

Hinnanguid “Meie Lehele” avanumbrile

Fantastiline... meie leht nimelt. Nobedat sulge ja säravat mõttelendu kõigile nii kaastööks kui ürituste korraldamiseks!

Karin Evik

“Meie Lehe” koostamisel olid kaastöölisteks: Imbi Härson, Sirje Leini, Olga Haljaste, Ene Runtel, Viive Vink, Laine Meos, Marika Soots, Tiina Sulg, Halliki Jürma, Siiri Ušakova. Kairit Alver, Inga Kuljus, Heikko Ellermaa, Hele Ellermaa, Toivo Ärtis.

Toimetuse e-post: meieleht@hot.ee

Toimetuse telefon: 7414306

Üks ja seesama Eesti on Võru ja Virumaa vahel

Töökogemused

Üks ja seesama Eesti on Võru ja Virumaa vahel

(V. Osila)

Sellest saime aru 2001. aastal, kui 26. veebruaril algas Võrumaa ja Sillamäe Keskraamatukogu koostööprojekt "Sillamäe Linna Keskraamatukogu töötajate lähetus Võrumaa Keskraamatukokku keele- ja erialapraktika eesmärgil".

Võrumaa raamatukoguhoidjad tugiisikuiks Sillamäe kolleegidele

Projekti eesmärgiks oli 7 mitteeestlastest raamatukogutöötaja eesti keele oskuse täiendamine ja praktiline suhtlemine eestikeelses keskkonnas.

Projekt kestis 6. aprillini. Meie poolt olid määratud kõigile Sillamäe raamatukogutöötajatele vastavalt nende ametikohtadele tugiisikud, kes said selle eest tasu. Sillamäe kolleegid töötasid koju laenutuses, lugemisaalis, komplekteerimis- ja lasteosakonnas. Nad osalesid Fr. Tuglase mälestuspäeval Puiga koolis, NATO teabepäeval Võrumaa Keskraamatukogus, mitmel näituse avamisel Võrumaa Muuseumis, külastasid Puiga, Tsooru, Vastse-Kuuste, Võrumaa Kutsehariduskeskuse jt raamatukogusid. Samuti tutvusid Sillamäe raamatukogutöötajad O. Lutsu nim. Tartu Linna Keskraamatukoguga viimase lahkel nõusolekul.

Nädalavahetusel tutvustasime kolleegidele Võrumaa vaatamisväärsusi: Munamäe vaatetorni ja Rõuge Ööbikuorgu ning Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumi.

Projekti käigus tihenesid Võrumaa ja Sillamäe raamatukoguhoidjate vahelised suhted, saime juurde uusi sõpru. Aasta lõpus osalesid Elviira Sidorova ja Vera Sedova jõuluseminaril Võrumaa Keskraamatukogus.

Õppereis Sankt-Peterburgi

17.-19. mail 2002.a. toimus Võrumaa Keskraamatukogu ettevõtmisel õppereis Sankt-Peterburgi, kus külastasime muusikaraamatukogu ja Eesti Vabariigi Peakonsulaati ning tutvusime kauni linnaga. Reisist, mida toetas EV Kultuuriministerium, võtsid osa peale Võrumaa raamatukoguhoidjate veel kolleegid Eesti Rahvusraamatukogust, Sillamäe Linna Keskraamatukogust, Tartumaalt ning Põlvamaalt. Taisto Reaside giid Ervin Ahti Org oli võrratu jutuvestja.

Augustis, vahetult enne keskraamatukogude suveseminaril Narvas, külastasid

TUGIISIKUIKS VÕRUMAA LUGEJAILE JA VIRUMAA KOLLEEGIDELE: Võrumaa keskraamatukogu ettevõtlük kollektiiv pakub vaimukultuurist osasaamist kodukandi rahvale ning aitab muukeelsetel kolleegidel lõimuda eesti ühiskonda.

E. Raag ja I. Kuljus Sillamäe Keskraamatukogu. Eesti Kultuurkapitali toetusel korraldas Sillamäe Keskraamatukogu 26.-27. novembril Ida- Virumaal koostööseminari "Raamatukogu kui rahvakultuuri osa", millest võtsid osa M. Heljula, T. Kütt, S. Pärnaste Võrumaa Keskraamatukogust ja Ü. Siska Rõuge Raamatukogust. Nad nägid Sillamäe Keskraamatukogu, Jõhvi ja Ahtme Raamatukogu. Koostöömärgiks koostasime Võrumaa Keskraamatukogus püsiekspositsiooni "Üks ja seesama Eesti on Võru ja Virumaa vahel", kus on väljas materjale Võrumaa ja Ida-Virumaa kohta, mida kõik lugejad võivad kasutada.

Lõimumine tugevneb

2003. aastal on tugevnenud kahe maakonna raamatukogude koostöö. Veebruaris osales Elviira Sidorova Võrus toimunud H. Johani 100. sünnipäevale pühendatud mälestuspäeval. 24. aprillil osalesime koos Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumi esindajatega Sillamäel üritusel "Kõne Kreutzwaldist".

Septembri algul külastas MTÜ Võrumaa Keskraamatukogu Ametiühing koostööpartnereid Lätis ja Leedus- Bauska ja Panevezysse raamatukogusid. Viimases toimunud ühisnõupidamisel esines E. Sidorova ettekandega Eesti rahvaraamatukogude hetkeseisust.

18.-19. septembrini 2003.a. sai tänu Eesti Kultuurkapitali toetusele teoks ERÜ koolituse toimkonna ja Sillamäe Keskraamatukogu koostööseminar Sillamäel, millest võtsid osa ka 3 Võrumaa Keskraamatukogu töötajat. Ere Raag kõneles

Võrumaa ja Sillamäe Keskraamatukogu koostööst.

24. septembril toimus ulatuslik lõimumine Võru ja Ida-Virumaa vahel-meid külastasid Narva ja Jõhvi Keskraamatukogude töötajad.

Luuletaja Virve Osila seob Võrumaa ja Virumaa koostööd

Võrumaa rahvaraamatukogutöötajate jõuluseminarist võtavad osa kolleegid Sillamäe Keskraamatukogust ning juba on mõtted 2004. aastas...

Üheks hingeliselt siduvaks lülits kahe maakonna koostöös on luuletaja Virve Osila, kellega oleme tihedamates sidemetes üle aasta. Oktoobri lõpus kohtus ta lugejatega Meremäe ja Vana-Vastseliina Raamatukogus, kus vastuvõtt oli väga südamlük ja soe. Eesti Kultuurkapitali toetusel loodame V. Osila uuesti Võrumaale kutsuda detsembris, et ta saaks rõõmustada oma austajaid Tsoorus ja Võrus.

Mitu aastat koostööd on avardanud mõlema maakonna raamatukogutöötajate maailmapilti ja toonud kaasa vastastikku rikastavaid suhteid. Võrumaa Keskraamatukogu eriline tänu koostöö eest kuulub Elviira Sidorovale, integratsiooni- projekti hingele, novembrikuu sünnipäevalapsele!

Soovime Sulle palju õnne sünnipäevaks ja kõikide Sinu ideede, mõtete ja projektide täitumist!

Inga Kuljus,
Võrumaa Keskraamatukogu direktor

Otsin, otsin infot – “Infootsing 2003”

Raamatukoguhoidjate kutsevõistlus

Juba kuuendat korda toimus infootsingu võistlus, mida võib ka raamatukogutöötajate kutsevõistluseks nimetada, sest küsimustele vastamisel läheb vaja vastavaid oskusi, teadmisi, kogemusi, loogilist mõtlemist ja täpsust.

Võistlus toimus, nagu ikka, kahes voorus, eelvoor 21. Oktoobril ja lõppvoor 28. oktoobril. Sedakorda oli korraldajaks Tartu Linnaraamatukogu.

Küsimuste koostamisel võtsime ühelt poolt eeskujuks eelmise aasta küsimused, see tähendab, et kaasasime ka raamatud, teisalt tahtsime teha küsimused pisut oma raamatukogu nägu. Püüdsime koostada küsimused nii, et kaetud oleks erinevad teemad, raskusastmed ja otsiteed. Võõrkeeltest valisime saksa keele. Loomulikult ei saanud me läbi Estrita ning Tartut puudutavate küsimusteta. Lisandusid muidugi ka teemad, mis lihtsalt sel hetkel tundusid meile endile huvitavad. Mõned küsimused said sisse pandud tahtmisest tutvustada, kel veel kahe silma vahele jäänud, rahvaraamatukogutöös vaja minna võivaid andmebaase:

„Eesti selgroogsed“ <http://sunsite.ee/loomad/>,

„Eesti taimed“ <http://sunsite.ee/taimed/>,

„Tartu kodulugu“ <http://www.luts.ee/biblioserver/index2.php>,

„Ulmekirjanduse Baas“ <http://193.40.240.76/sfbooks/>,

„Kohanimeandmebaas“ <http://www.eki.ee/knab/knab.htm>.

Kuna lõppvoor planeerisime ainult internetiotsingule, siis sai eelvoor seda enam loomingu küsimusi sisse pandud. Ka lisasime ametlikult sõbralt küsimise võimaluse. Ei saa salata, et ootasime natuke enam vabamaid ja omapärasemaid vastuseid, kui tegelikult saabus, kuigi nuriseda ei või. Luuletuste ja piltide valik oli üsna kirju. Parimaks pildiks lugesime Signe Pärdi valitud Kärt Summataveti maali, parimat luuletust oli raskem välja tuua. Vähemalt 6 vokaali järjest sisaldavaid sõnu leidis päris palju, levinuim oli õueaiamaa, aga leidis ka sõnu kuueõieline, lasteaiaealine, kõueõaolill, uhiuueaegne, iluaiauuendus, õõueaiaoaõieuiuõud.

Eelvoorust oli rõõmustavalt palju osavõtjaid, registreerunuid oli 59, vastuseid saime 51lt. Tore, et osalejaid oli rahva-, teadus-, eriala- ja kooliraamatukogudest ning Eestimaa eri paigust - Saarest Viruni ja pealinnast Läti piirini.

Eelvoor tulemused olid imetublid. Võimalik punktide lõppsumma oleks olnud 44, lõppvoor pääsesid need, kel

ületatud 40 piir. Vaid paar vastajat said vähem kui poole võimalikest punktidest.

Eelvoor esikolmik oli **Marek Saarmark** Patendiraamatukogust, **Ave Janu** Tehnikaülikooli raamatukogust ja **Tamara Kozõreva** Tartu Linnaraamatukogust. Peale lõppvoorust järjestus muutus. Võitis **Signe Pärt** Rahandusministeeriumi raamatukogust, II koha sai **Anneli Limberg** Tallinna Pedagoogikaülikooli raamatukogust ning III koha **Marek Saarmark** Patendiraamatukogust. Rahvaraamatukogude esindajatest oli parim **Heidi Orasmaa** Viljandi Männimäe raamatukogust.

Küsimused-vastused ja täpsemad tulemused on nähtaval <http://www2.nlib.ee/ERY/infootsing.html>.

Kuidas olla infootsingul edukas?

Siinkohal pakuks mõningaid soovitusi järgmistel aastatel osavõtjatele.

**Ole julge ja võta osa. Suhtu võistluse rohkem kui mängu ja/või enesetäiendamise võimaluse.*

**Loe küsimused hoolega läbi. Vastates valele küsimusele, saad ka vale vastuse.*

**Kõigepealt proovi lihtsat märksõnaga otsimist. Kui vastuseid ei tule, siis muuda, lisa, täienda, piiritle ja/või tõlgi otsingusõnu.*

**Kasuta erinevaid otsingumootoreid (Neti, google, AltaVista).*

**Nii mõnegi vastuse leiad vastavateemalistest andmebaasidest.*

**Usalda sisetunnet (milline lehekülj väärib pikemat tuhnimist ja milline mitte).*

**Ära karda lugeda teksti, mille keelt sa ei oska, nimesid, aastaarvud, rahvusvaheliste tüvedega sõnad annavad pidepunkte. Ja on ju olemas sõnastikud.*

**Kui oled ühe küsimusega hädas, otsi vahepeal midagi muud ja pöördu hiljem tagasi.*

**Kasuta menüüst Edit>Find leidmaks leheküljelt vajalikku kohta.*

**Kui ka vastust täpselt ei tea ja enam ei jaksa otsida, aga midagi aimad, siis pane vastusena kirja, võib-olla saad just siit vajaminevad pool punkti.*

Täname kõiki osavõtjaid, kes tõesti olid tublid, õnnitleme võitjaid ning soovime jõudu ja julgust kõigile järgmisel aastal võistlusel osaleda!

Tiina Sulg
Halliki Jürma

Maanaiste kantristiilis pidu peeti Rannus

Raamatukoguhoidja seltsielus

Tartu Maanaiste Liidul on kenaks kombeks tähistada ülemaailmset maanaiste päeva (15.oktoobril) ühise peoõhtuga.

Eelmisel aastal korraldasid peo Mäksa naised ja meie, rumalakesed andsime nõusoleku käesoleval aastal ise pidu korraldada.

Üritus pidi tulema igati juubelihõnguline. Tartu Maanaiste Liit ja Rannu Maanaiste Selts tähistavad ju tänavu oma 10. aastapäeva ja maanaiste päevale pühendatud pidu toimus juba 5.korda.

Tartu Maanaiste Liidu liikmetele algasid 17. oktoobri pidustused juba kell 15 piduliku vastuvõtuga ja seltside ajaloo raamatu esitlusega Tartus Atlantises. Meie ootasime külalisi kantrisalooniks muudetud rahvamajja kella 19ks. Oodata oli

päris palju külalisi, sest TML kuulub 26 seltsi. Lisaks veel kutsutud sõbrad ja toetajad.

Väikese hilinemisega hakkasidki peolised saabuma. Väga paljud olid vaeva näinud ja tulid peostiilis rõivastuses.

Seekord oli üllatavalt palju meessoosid esindajaid kaasa võetud. Meestele vist meeldib kantri.

Ühtegi pidu ei saa ilma rahata läbi viia. Rannu MNS tänab Rannu Vallavalitsust ja Eesti kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupp, kes meie ettevõtmist rahaliselt toetasid.

Kõige suurem tänu kuulub naiseltsi tublidele liikmetele, kes kõik andsid oma panuse peo eduka kordamineku eest. Nii üksmeelne pole meie selts ammu olnud.

Loodan, et meie üksmeel ja koostegemise hoog ei raugenud selle peoga ja meid ootab ees veel palju toreid ettevõtmisi.

Rannu Maanaiste Seltsi esinaine **Viive Vink**

**Toimetuselt: Kaastöö avaldatud lühendatult.*